

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/170/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815203660
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8815203660.2

Rozhodnutie

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudcom JUDr. Jánom Kozenkom v právnej veci žalobcu: Quantum Credit a. s., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 47 248 980, právne zast. PERSPECTA Legal, s.r.o., so sídlom Ružová dolina 25, 821 09 Bratislava, IČO: 36 668 745 proti žalovanému: V. F., K.. XX.X.XXXX, O. XXX XX W. XXX, o zaplatenie 248,95 eur s prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu žalobcu zamietá.

Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca sa podanou žalobou, ktorá bola doručená tunajšiemu súdu dňa 22.4.2015 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny vo výške 248,95 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % p.a. zo sumy 248,95 od 26.4.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 20.11.2013 medzi spoločnosťou Slovak Telekom, a.s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom sa stal žalobca vlastníkom všetkých pohľadávok voči dlžníkom v rozsahu postúpených pohľadávok, ktorí sú uvedení v prílohe č. 1 k tejto zmluve o postúpení. Na základe tejto skutočnosti je postupník aktívne legitimovaný k podaniu návrhu na vydanie platobného rozkazu proti vyššie uvedenému žalovanému. Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, 817 62 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 35 763 469, uzavrela so žalovaným podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov dňa 13.01.2011 Zmluvu o pripojení. Na základe tejto zmluvy bol poskytovateľ služby spoločnosť Slovak Telekom povinný pripojiť účastníka (žalovaného) k verejnej mobilnej telefónnej sieti a aktivovať mu SIM kartu na predplatenú mobilnú službu FIX 12. Žalovaný bol povinný dobíjať si mesačne (okrem služby FIX 0), dohodnutý zmluvný kredit na SIM karte, pričom prvýkrát bol povinný dobiť si ho najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom bol zmluvný vzťah uzavretý. Na základe Dodatku k zmluve, ktorý bol podpísaný dňa 13.01.2011, jeho povinnosť trvala počas celej doby viazanosti 24 mesiacov. V súvislosti s vyššie uvedenými záväzkami vznikla Podniku povinnosť predať žalovanému mobilný telefón LG GS290 COOKIE FRESH v akciovej cene. Nezľavnená hodnota tohto telefónu je uvedená v cenníku mobilných telefónov, ktorý je súčasťou dôkazov evidovaných v Spravovacom denníku. Keďže si žalovaný kredit na SIM karte buď nedobil vôbec alebo počas lehoty viazanosti prestal kredit dobíjať, porušil Zmluvu o pripojení FIX 12, Všeobecné podmienky poskytovania predplatenej verejnej komunikačnej služby EASY a Osobitné podmienky pre poskytovanie služby FIX 12, za čo bol poskytovateľ služby oprávnený vyúčtovať žalovanému dohodnutú zmluvnú pokutu. Táto pokuta bola vyúčtovaná faktúrou č. 7203942686. Vzhľadom na skutočnosť, že Slovak Telekom a žalobca uzavreli medzi sebou Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 20.11.2013 predmetné pohľadávky sa stali vlastníctvom žalobcu. Na základe uvedeného došlo zo strany Slovak Telekomu k oznámeniu o postúpení pohľadávky voči žalovanému. Keďže žalovaný zmluvu na program služieb FIX 12 porušil tým, že si nedobíjal zmluvne dohodnutý kredit, vznikol Podniku základe toho nárok fakturovať zmluvnú pokutu. Zmluvnú pokutu nemožno považovať za neplatnú z dôvodu jej

neprijateľnosti. Z hľadiska platnej judikatúry ani v jednom prípade súd nevyslovil záver, že samotný fakt uzavretia dohody o zmluvnej pokute medzi účastníkmi spotrebiteľskej zmluvy predstavuje neprijateľnú podmienku. Dôvodom neuznania nároku žalobcu na vyplatenie zmluvnej pokuty zo strany žalovaného by mohlo byť jedine posúdenie, že platne dohodnutá zmluvná pokuta je s ohľadom na druh a povahu zabezpečovaného záväzku neprijateľne vysoká. Ustanovenie dodatku týkajúce sa dojednaní zmluvnej pokuty presne určuje povinnosti po porušení ktorých má Podnik právo vyfakturovať dohodnutú zmluvnú pokutu. Žalovaný bol pri podpise zmluvných dokumentov oboznámený s možnosťou jej uplatnenia. Žalobca poukázal na príslušný bod Dodatku, kde sa nachádza taxatívny výpočet povinností, po porušení ktorých má Podnik právo uplatniť si dohodnutú zmluvnú pokutu. Aj napriek faktu, že v tomto ustanovení sa uvádza slovné spojenie „porušenie akejkoľvek povinnosti“ myslí sa tým porušenie akejkoľvek povinnosti z povinností následne vymenovaných. Ide o taxatívny výpočet povinností a nie exemplifikatívny. Z toho možno vyvodiť záver, že dojednanie o zmluvnej pokute je určité a zrozumiteľné. Zo strany účastníka prijatie rozhodnutia o uzatvorení resp. neuzatvorení zmluvy stále ostáva iba na jeho slobodnom rozhodnutí. Tento nie je nijakým spôsobom nútený vstúpiť do zmluvného vzťahu, čo by založilo priestor pre posúdenie právneho úkonu ako absolútne neplatného z dôvodu absencie slobodnej vôle. Žalovaný si slobodne bez nátlaku vybral poskytovateľa služieb ako dodávateľa služieb, sám si vybral okruh služieb a napokon sám si zvolil aj mobilný telefón. Je možno konštatovať, že Podnik v daných vzťahoch vystupuje s lepším a profesionálnejším informačným základom. Na druhej strane však potenciálny účastník má právo na relevantné informácie zo strany Podniku, na základe ktorých sa rozhodne, či vstúpi do zmluvného vzťahu. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností spočíva na tom účastníkovi konania, ktorý tieto skutočnosti tvrdí a z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky. Okrem toho Podnik neprístupuje k účastníkovi tak, že by obratom po nezaplatení faktúry za prvé zúčtovacie obdobie účastníka deaktivoval a zmluvu zrušil. Tieto prípady majú osobitný postup. V prípade porušenia zmluvy nedochádza automaticky k deaktivácii SIM karty, ale dochádza iba k tzv. „suspendácii klienta“. Počas tohto štvormesačného obdobia má klient ešte možnosť vyrovnať svoj záväzok bez uplatnenia zmluvnej pokuty. Až v prípade, keď klient túto možnosť nevyužije, dochádza k úplnej deaktivácii SIM karty s uplatnením zmluvnej pokuty. Potom už ďalšie napojenie klienta nie je možné.

Žalovaný uviedol, že nemôže uplatnenú pohľadávku uhradiť naraz, nakoľko nepracuje, žiadal preto povoliť splátky.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami, zmluvou o pripojení Fix zo dňa 13.1.2011, Dodatkom k zmluve o pripojení Fix zo dňa 13.1.2011, faktúrou č. 7203942686, Oznamením o postúpení pohľadávky zo dňa 02.12.2013, vylúchom žalovaného a zistil nasledujúci skutkový stav:

Zo zmluvy o pripojení Fix zo dňa 13.1.2011 uzavretej medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným vyplýva, že žalobca poskytol žalovanému ako účastníkovi - fyzickej osobe nepodnikateľovi SIM kartu. Predmetom zmluvy bol program služieb Fix 12.

V Dodatku k zmluve o pripojení Fix zo dňa 13.1.2011 sa žalovaný zaviazal, že odo dňa účinnosti tohto dodatku do uplynutia doby viazanosti uvedenej v tabuľke č. 1 (24 mesiacov), ktorá začína plynúť od prvého dňa zúčtovacieho obdobia nasledujúceho po dni účinnosti tohto dodatku (ďalej len „Doba viazanosti“) nepožiadá o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konania, na základe ktorého by Podniku vzniklo právo zrušiť Zmluvu o pripojení Fix odstúpením od nej alebo právo vypovedať Zmluvu o pripojení Fix z dôvodov porušenia povinnosti zo strany Účastníka; za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky sa pritom považuje najmä výpoveď Zmluvy o pripojení Fix zo strany Účastníka, žiadosť o jej vypojenie v prípade straty alebo krádeže SIM karty, ako aj odstúpenie Účastníka od Zmluvy o pripojení z iného dôvodu, než je porušenie povinnosti na strane Podniku (bod 2. Dodatku).

Podľa bodu 3 Dodatku k zmluve o pripojení Fix zo dňa 13.1.2011 v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) až c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku (v sume 248,95 eur).

Právny predchodca žalobcu vystavil žalovanému faktúru č. 7203942686 s dátumom splatnosti 25.4.2012 na zmluvnú pokutu v sume 248,95 eur.

Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 2.12.2013 adresovaného žalovanému je zrejmé, že spoločnosť Slovak Telekom, a.s., postúpila pohľadávky voči žalovanému vyúčtované vo faktúre č. 7203942686 vo výške 248,95 eur vedené pod referenčným číslom 9001374401 (referenčné číslo v starom systéme 192311750) na spoločnosť Quantum Credit a.s. Postúpenie pohľadávok sa uskutočnilo na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej medzi spoločnosťami Slovak Telekom, a.s. a žalobcom dňa 20.11.2013.

Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že nemá z čoho uhradiť uplatnenú pohľadávku, pretože poberá iba 65,- eur a 3,63 eur, býva u rodičov, vyživovaciu povinnosť nemá.

Podľa § 42 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu uzatvorenia dodatku k zmluve o pripojení, podnik má právo

- a) na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify, ak jej vyúčtovanie doručil účastníkovi najneskôr do troch mesiacov od posledného dňa zúčtovacieho obdobia; to neplatí pri vyúčtovaní predplatených služieb,
- b) na náhradu škody spôsobenej na verejnej sieti a na verejnom telekomunikačnom zariadení,
- c) odmietnuť uzavretie zmluvy o pripojení, ak

1. jej poskytovanie na požadovanom mieste alebo v požadovanom rozsahu je technicky neuskutočniteľné okrem poskytovania univerzálnej služby podľa § 50 ods. 2 písm. a),
2. záujemca o ňu nedáva záruku, že bude dodržiavať zmluvu najmä preto, že je dlžníkom podniku alebo iného podniku, alebo niektorý z týchto podnikov už predtým odstúpil od zmluvy s ním alebo vypovedal s ním zmluvu,
3. záujemca nesúhlasí so všeobecnými podmienkami.

d) dočasne prerušiť alebo obmedziť poskytovanie verejnej služby z dôvodu

1. jej zneužívania, a to až do odstránenia jej zneužívania alebo vykonania technických opatrení zamedzujúcich jej zneužívanie,
2. nezaplatenia splatnej ceny za verejnú službu v lehote upravenej vo všeobecných podmienkach, a to až do jej zaplatenia alebo do zániku zmluvy o pripojení; dočasne prerušiť poskytovanie verejnej telefónnej služby na pevnom mieste pripojenia k sieti možno iba po predchádzajúcom náležitom upozornení a uplynutí dodatočnej lehoty určenej na zaplatenie, upravenej vo všeobecných podmienkach,
3. porušenia zmluvných podmienok zo strany účastníka iných ako v druhom bode.

V zmysle § 42 ods. 2 zák. č. 610/2003 Z. z., účastník má právo na

- a) uzavretie zmluvy s podnikom, ak nie je dôvod na jej odmietnutie podľa odseku 1 písm. c),
- b) poskytnutie verejnej služby v rozsahu dohodnutom v zmluve a za cenu podľa tarify,
- c) bezplatné odstránenie porúch v poskytovaní služby, ktoré nezavinil,
- d) zasielanie vyúčtovania, ktoré obsahuje podrobné údaje o jednotlivých odchádzajúcich volaniach, ak o to účastník požiada,
- e) vrátenie pomernej časti ceny za čas neposkytovania služby v prípade jeho zavinenia podnikom v súlade so všeobecnými podmienkami; toto právo musí uplatniť v príslušnom podniku najneskôr do troch mesiacov po obnovení poskytovania služby,
- f) poskytovanie prístupu k informačným službám s operátorom.

Ako vyplýva z § 42 ods. 4 zák. č. 610/2003 Z. z., účastník je povinný

- a) používať verejnú službu v súlade s týmto zákonom, so zmluvou o pripojení a so všeobecnými podmienkami,
- b) platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní,
- c) používať iba telekomunikačné zariadenia spĺňajúce požiadavky osobitných predpisov.

Podľa § 42 ods. 5 zák. č. 610/2003 Z. z., podnik nesmie prerušiť alebo obmedziť poskytovanie univerzálnej služby podľa § 50 ods. 2 písm. a), b), d) a f), ak je účastník v omeškaní so záväzkami z iných zmluvných vzťahov s podnikom.

Z § 43 ods. 1,2 zák. č. 610/2003 Z. z. je zrejmé, že zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Ako vyplýva z § 43 ods. 3 zák. č. 610/2003 Z. z., zmluva o pripojení zaniká

- a) uplynutím času, na ktorý bola uzavretá,
- b) dohodou účastníkov zmluvy,
- c) odstúpením od zmluvy,
- d) výpoveďou,
- e) ak tak ustanovuje osobitný predpis.

V zmysle § 43 ods. 5 zák. č. 610/2003 Z. z., podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník

- a) opakovane neoprávnenne zasahuje do zariadenia verejnej siete alebo takýto zásah umožní tretej osobe, hoci aj z nedbanlivosti,
- b) nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti,
- c) pripojí na verejnú sieť zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky osobitných predpisov, alebo používa také zariadenie v rozpore so schválenými podmienkami a ani na výzvu podniku zariadenie neodpojí,
- d) opakovane používa verejnú službu spôsobom, ktorý znemožňuje podniku kontrolu jej používania,
- e) opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 43 ods. 6,7 zák. č. 610/2003 Z. z., účastník môže vypovedať zmluvu o pripojení uzavretú na dobu neurčitú z akéhokoľvek dôvodu alebo bez udania dôvodu. Podnik môže vypovedať zmluvu o pripojení, ak ďalej nemôže poskytovať verejnú službu v dohodnutom rozsahu alebo v potrebnej kvalite z dôvodov technickej neuskutočniteľnosti ďalšieho poskytovania služby okrem univerzálnej služby. Ak podnik vypovie zmluvu o pripojení z dôvodu modernizácie verejných služieb, s ktorou je spojené ukončenie poskytovania verejnej služby podľa uzavretej zmluvy o pripojení, je povinný s výpoveďou doručiť účastníkovi ponuku na poskytovanie inej, technicky a cenovo blízkej verejnej služby s jej zvýhodneným zriadením.

Spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu a je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu.

Podľa § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3, Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Z ust. § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka vyplýva, že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle § 524 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia. (§ 544 ods. 2 OZ).

V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Vykonaným dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá podľa ust. § 43 a nasl. zák. č. 610/2003 Z. z. zmluva o pripojení spolu s dodatkom s tým, že časť jej obsahu bola určená odkazom na všeobecné podmienky.

Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 248,95 eur za pokutu tak, ako bola predmetná suma účtovaná faktúrou č. 7203942686. Tento nárok žalobca v žalobe odvodzoval od skutočnosti, že žalovaný si neplnil svoje povinnosti vyplývajúce pre neho z dojednaných zmluvných záväzkov a to konkrétne, že riadne a včas neuhradil ceny za poskytnuté služby, z čoho mu vznikla povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Z ust. § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že účastníci si môžu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti dojednať zmluvnú pokutu, ktorú je povinný zaplatiť účastník pre prípad porušenia povinností plynúcich zo zmluvy. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody

o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, nemôže však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v § 3 Občianskeho zákonníka, a teda nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

Žalobca právo na zmluvnú pokutu odvíja od zmluvy o pripojení Fix a dodatku k nej, ktorá ako typová zmluva je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje, preto sa nejedná o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie. Žalobca ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože pokuta je dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách podobného typu a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty.

Súd ďalej konštatuje, že žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, keď v zmluve je priamo uvedené, že ju uzatváral ako fyzická osoba - nepodnikateľ.

Tento vzťah medzi účastníkmi na základe zmluvy vznikol v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku Smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

Súd pri hodnotení dojednaných zmluvných podmienok v súlade s ust. § 53 Občianskeho zákonníka bral zreteľ na povahu tovaru, na ktorý zmluva bola uzavretá, keď predmetom bolo poskytovanie služieb v rámci dohodnutého programu, pričom cena za poskytované služby bola stanovená cenníkom a zmluva bola uzavretá na dobu neurčitú s tým, že v zmysle dodatkov sa žalovaný zaviazal, že po dobu 24 mesiacov zotrvá v zmluvnom vzťahu s podnikom a že po celú túto dobu bude bez prerušenia tieto služby využívať a to v súlade s jeho záväzkami. Zmluvná pokuta bola dojedná pre porušenie povinností tak, ako boli uvedené v jednotlivých ustanoveniach vyplývajúcich pre žalovaného zo zmlúv a predmetného dodatku. Súd bral na zreteľ aj okolnosti súvisiace s uzavretím predmetných zmlúv v dobe ich uzatvorenia, keď zmluvy boli uzavreté na predtlačí spoločnosti, jednotlivé údaje boli vpísané zástupcom spoločnosti.

Súd ďalej poukazuje na to, že dodávateľ z hľadiska času vôbec nerozlišuje, kedy ku skutočnosti zakladajúcej nárok dodávateľa na zmluvnú pokutu dôjde s tým, že zmluvná pokuta by mu patrila aj v prípade, žeby žalovaný len uskutočnil nejaký úkon smerujúci k ukončeniu platnosti zmluvy, teda bez ohľadu na to, či by k ukončeniu platnosti aj došlo. Ďalším aspektom je aj samotná výška zmluvnej pokuty, ktorá bola určená jednotnou sumou za porušenie akýchkoľvek pre žalovaného zo zmluvy a dodatku vyplývajúcich povinností. Zmluvná pokuta pre právneho predchodcu žalobcu však v dodatku dohodnutá nebola. Práve táto skutočnosť spôsobuje nielen nerovnováhu v zmluvných vzťahoch, ale aj neprijateľnosť a v ďalšom dôsledku aj neplatnosť, pretože nie je možné akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán zneužíva svoje postavenie na to, že diktuje zmluvné podmienky, ktoré spotrebiteľ buď bezvýhradne prijme, alebo s ním dodávateľ neuzavrie zmluvu. Spotrebiteľ má objektívne iba veľmi nejasnú predstavu o obsahu zmluvných podmienok, a to nielen vzhľadom na veľmi drobné a takmer nečitateľné písmo, akým sú podmienky v dodatkoch k zmluve o pripojení uvedené, ale aj pre slovnú formuláciu jednotlivých zmluvných dojednaní a ich množstvo v jednom súvislom texte.

Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy. V spojení s rozsiahlymi zmluvnými podmienkami písanými takmer nečitateľným drobným písmom tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podcení takúto časť textu.

Zaplatenie zmluvnej pokuty bolo medzi účastníkmi konania dohodnuté v prípade porušenia hoci len jednej povinnosti žalovaným pri následnom vyradení SIM-karty z prevádzky a okrem prípadu, keď došlo k zániku zmluvy, bol právny predchodca žalobcu oprávnený pri ďalšom porušení niektorých z povinností žalovanému uplatňovať takúto zmluvnú pokutu opätovne, pokiaľ nedošlo k zániku zmluvy. Vypnutie SIM-karty účastníka z prevádzky totiž automaticky neznamenalo zrušenie alebo zánik zmluvy.

Zároveň pokiaľ ide o argument žalobcu, že podľa predmetného dodatku môže si žalobca uplatniť zmluvnú pokutu iba v prípade porušenia povinností, ktoré sú taxatívne vymedzené, súd poukazuje na ustanovenie bodu 3. dodatku, kde sa mimo iného uvádza „v prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c)“. Možnosť uplatnenia zmluvnej pokuty teda žalobca viaže aj na porušenie akejkoľvek povinnosti podľa bodu 1 písm. c) dodatku, v ktorom sa účastník zaviazal riadne a včas platiť cenu služieb a „dodržiavať svoje povinnosti v súlade so Zmluvou o pripojení Fix“, pričom tieto povinnosti nie sú bližšie špecifikované. Jedná sa teda o akékoľvek povinnosti účastníka vyplývajúce zo zmluvy resp. toto zmluvné ustanovenie pripúšťa takýto výklad. Jedná sa teda o veľmi široko koncipované zmluvné ustanovenie, umožňujúce žalobcovi uplatňovať zmluvnú pokutu prakticky za akékoľvek porušenie zmluvy. Takéto zmluvné dojednanie zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

S ohľadom na vyššie uvedené je súd toho názoru, že dojednania o zmluvných pokutách sú neprijateľnou podmienkou upravenou v spotrebiteľskej zmluve, preto sú neplatné. Žalobca nemá právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v uplatnenej výške, keďže ju uplatnil na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Nemá právo ani na uplatňované úroky z omeškania, ktoré tvoria jej príslušenstvo.

Vyššie uvedený právny názor reflektuje judikatúru Krajského súdu v Prešove (na príklad rozhodnutie z 29.6.2011 č. k. 2Co/137/2010, rozhodnutie z 9.5.2011 č. k. 18Co/136/2010). Vyslovenie klauzuly o neprijateľnosti zmluvnej podmienky je postačujúce v jednom právoplatnom súdnom rozhodnutí a dôsledok v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je ten, že dodávateľ a žalobca nesmie túto neprijateľnú zmluvnú podmienku používať, a teda nesmie ani uplatňovať na súde nároky z takejto neprijateľnej podmienky.

Dojednanie ohľadne zmluvnej pokuty spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa ako ich predpokladá ust. § 53 ods. 1 OZ, čím sa zároveň priechi dobrým mravom v zmysle § 39 OZ.

V danej súvislosti súd poukazuje na vyššie cit. Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/2011-19.

Z tohto dôvodu súd žalobu žalobcu, ktorá sa týka tejto zmluvnej pokuty ako nedôvodnú zamietol.

Vnútroštátny súd nemôže zmeniť obsah nekalej podmienky uvedenej v zmluve uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. (Rozsudok Súdneho dvora ES zo 14. júna 2012 vo veci C-618/10 Banco Espanol de Crédito SA proti Joaquín Calderón Camino)

Súd nemohol pristúpiť k moderácii zmluvnej pokuty, nakoľko táto je uplatňovaná z absolútne neplatného zmluvného dojednania.

Zníženie zmluvnej pokuty podľa ustanovenia § 545 Občianskeho zákonníka s poukazom na ustanovenie § 494 Občianskeho zákonníka sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty. Uvedenú argumentáciu o nemožnosti úpravy neprijateľnej podmienky do prijateľnej podoby potvrdzuje aj rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 14.6.2012, v ktorom sa rozhodlo, že ak vnútroštátny súd rozhodne o neplatnosti nekalej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvy uzatvorenej medzi predajcom alebo dodávateľom nemôže doplniť túto zmluvu tým, že zmení obsah tejto podmienky.

Skutočnosť, že právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému zľavnený telefón, resp. že mu umožnil na základe dodatkom k zmluvám kúpu za ním určenú zníženú kúpnu cenu, súd považuje za prejav jeho marketingovej a obchodnej stratégie na trhu mobilných operátorov, keď je nepochybné, že k takémuto kroku, resp. k predaju za takýchto podmienok nebol nijako donucovaný, bolo to jeho dobrovoľné rozhodnutie podľa názoru súdu zamerané výhradne na účel získania klientov.

Zľava na cenu mobilného telefónu tak nie je následkom žiadneho protiprávneho úkonu žalovaného, ale výsledkom zmluvného konsenzu medzi žalobcom a žalovaným. Tento zmluvný konsenzus nemôže byť zo strany žalobcu reparovaný prehodnotením jeho rozhodnutia, ak sa nesplnia jeho očakávania, ktoré do zmluvného vzťahu so žalovaným vkladal. Žalobca za mobilné zariadenia obdržal dojednanú kúpnu cenu.

Súd navyiac takto dojednanú zmluvnú pokutu nemohol považovať za prijateľnú ani vo svetle ustálenej judikatúry.

Je neplatné také zmluvné dojednanie, ktorým sa sankcionuje nie splnenie určitej zmluvnej povinnosti, ale využitie práva (bola dojednaná zmluvná pokuta a jej dôsledky mohli nastúpiť len vtedy, ak oprávnená osoba využije právo odstúpiť od zmluvy o dielo) (Ro NS SR z 30. 10. 2008, sp. zn. 32 Cdo 815/2007).

Dojednanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu pre prípad odstúpenia od zmluvy je neplatné pre rozpor s účelom zákona (s účelom inštitútu zmluvnej pokuty) (Ro NS ČR z 25. 6. 2002, sp. zn. 25 Cdo 182/2001).

Zmluvná pokuta bola v predmetnej veci dojednaná okrem iného aj pre prípad, že žalovaný požiadala o vypojenie SIM karty z prevádzky, pričom za žiadosť o vypojenie SIM karty z prevádzky sa považuje „najmä výpoveď Zmluvy o pripojení Fix zo strany Účastníka, žiadosť o jej vypojenie v prípade straty alebo krádeže SIM karty, ako aj odstúpenie Účastníka od Zmluvy o pripojení z iného dôvodu, než je porušenie povinnosti na strane Podniku“. Takáto formulácia zmluvnej podmienky vo svetle vyššie cit. judikatúry spôsobuje samo o sebe neplatnosť uvedeného zmluvného dojednania, dokonca bez ohľadu na skutočnosť, či sa jedná o spotrebiteľskú vec.

Uvedenou formuláciou zmluvnej podmienky podľa názoru súdu je dojednanie, ktorým sa sankcionuje nie splnenie určitej zmluvnej povinnosti, ale využitie práva zo strany žalovaného. Ak by žalovaná využila počas doby viazanosti svoje právo vypovedať zmluvu, musela by podľa ustanovenia bodu 2. dodatku uhradiť žalobcovi zmluvnú pokutu. Uvedené ustanovenie je tak zároveň neplatné pre rozpor s účelom zákona v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 137 zák. č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok v platnom znení, ďalej len „O.s.p.“), trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V danom prípade tak súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalovaný, ktorý bol vo veci plne úspešný, sa zriekol práva na náhradu trov, preto mu súd ani náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.